

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyitlerek:

Fölvételnek árszabály szerint Battara P. könyvnyomdájában vagy a kiadóhivatalban, Susak Glavanház, továbbá Goldberger A. V. Schwarz Gyula, Eckstein Bernát, Fischer A. hirdetői irodájában Budapest, Váci utca, Oppelk B. és B. Bécs, Stubenbastei N. 2

Inserzioni ed articoli comunicati si assumono nell'ufficio di spedizione in Fiume Tipografia Battara.

A szerkesztő lakása

Susak - Glavan ház.

Előfizetési ár - Associazione:

Egy évre . . . . . Per 1 anno 6. — fr.

Félévre . . . . . 6 mesi 3. —

Negyedévre . . . . . 3 mesi 1.50 —

2 óra . . . . . 2 —

Külföldre 1 évre. Per l'estero 8. —

1892 május 22

Megjelenik minden vasárnap

22 Maggio 1892

Baross és a kereskedelem.

A nagy és mély gyászban, mely Magyarországot Baross Gábor elhunytával érte, első sorban kivette a maga részét a magyar kereskedők közönsége. Oka van gyászolni: sokat vesztett és ha igaz az a német példabeszéd, hogy „selden kommit was besser nach“, akkor vesztesége mérhetetlen. Lapunk mindannyiszor e törhetlen erélyű geniális férfiú mindazon intézkedéseit, melyek a fiumei kereskedelem és ipar ügyét érintették; biektivitással tárta fel nemcsak ezeknek előnyeit, de házagait és hiányait is. Ma, midőn egy rövid, de páratlanul munkás életet befejezett története előtt állunk, midőn Baross Gábor érdemeit a hálás nemzet koszoruba foglalva helyezi fel az emlékének szentelt oltárra, mi is mély részvéttel járulunk ez oltár elé, hogy a hála adóját a magyar kereskedelem nevében lerójjuk.

Megkoszorúzni és megőrizni az elhunyt emléket nagy oka van a kereskedőknek. — Magyarországnak a kereskedelem ügye mostoha gyermeke volt mindaddig, míg ezen ágazat kormányzását Baross ragadta kezébe. Külkereskedelmünk fejlesztése érdekében alig történt valami, a belkereskedés pedig legfeljebb némely, a külföldről im-

portált intézkedéseknek meghonosítása által rendszabályoztatott. Nemzeti jellege kereskedelmünknek nem volt, alá volt az rendelve az osztrák kereskedelmi érdekeknek annyira, hogy külföldön sejtelmével is alig bírtak annak, hogy Magyarország kereskedelme egyébbel is foglalkozik, mint a termények kivitelének közvetítésével. Ma a dolog egészen másként áll. Baross közvetve, vagy közvetlenül, a mint a körülmények javasolták, minden alkalmat megragadott és minden eszközt felhasználott kereskedelmi érdekeink érvényre emelésére. A törvényhozást felrúzta közönyösségéből, a konzulátusokat a magyar kereskedelem érdekeinek felkarolására készítette, keleten utat tört az export számára, a vám-szerződések megalkotásában képes volt az osztrák érdekeket ellensúlyozni a belkereskedelem előnyére különösen pedig a közlekedés terén létesített oly intézményeket, minők megalkotását elődei talán álmodni sem merték volna. Egyébként, a ki Baross e téren szerzett érdemeit mérlegelni óhajtja, az olvassa el a bécsi lapoknak a miniszter nekrológiájul írt cikkeit és ezekből megtudhatja, mit vesztett benne a magyar kereskedelem.

A bécsi lapok ezuttal sem tagadják meg magukat, és azon é-

les bírálatot, melylyel a miniszter munkásságát számtalanszor kísérték, rideg önzéssel ismétlik most is, a halott ravatala fölött, azt állítván, hogy Baross a magyar kereskedelem érdekeit az osztrák kereskedelem érdekei rovására fejlesztette, hogy láthatatlan vámvonalat igyekezett felállítani Magyarország és Ausztria között és hogy vasuti politikájával oly közlekedési rendszert inaugurált, mely a nehézkos magyarokat lakhelyeikből kizozdította, bennök a világ forgalmi piacaira vágyakozást felébresztette. Mindezeket Baross végrehajtotta, vagy legalább merész elhatározással kedvezményezte és mindezekért midőn a Lajtán túl ócsárolják, mi áldani fogjuk emléket.

Nem mondjuk, hogy Baross műve be van fejezve és hogy minden alkotása tökéletes. — Látunk nagyobb dolgokat, látunk merész koncepcziókat, melyek csak kezdetleges vonalait képezik a megkezdett műnek, látunk házagokat és kivált a belkereskedelem tekintetében oly hiányokat, melyek elenyészése mindmegannyi égető kérdést képez. Baross sokat tervelt, sokat akart, a mi eddig terv és akarat maradt, szóval előttünk áll a monumentális épület, melyet a nagy alkotó befejezetlenül hagyott hátra. Ép azért nagy a kereskedelem gyásza és jogosult az aggo-

dalma, mert mindezeket tudja. — Ki lesz méltó utóda Baross Gábornak, ki fogja megvalósítani terveit, ki fogja a munkát azon széles alapon, azon gyorsasággal és határozottsággal befejezni?

E kérdés felelete a jövő titka. De bármily megoldást fog is nyerni, bármily méltó utód foglalja el Baross Gábor helyét, egy bizonyos, és ez az, hogy Baross Gábornak a hazai kereskedelem emelése érdekében szerzett érdemei elhomályosulni nem fognak soha és a hazai kereskedelem jelentőségének fudatára ébredt nemzet őrt fog állani a nagy alkotás fölött, megvédve azt az enyészettől.

A magyar kereskedők pedig nem emelhetnek méltóbb emléket Baross-nak, mintha az ő intenczióit ápolják és továbbfejlesztik. Magyarország kereskedelmének függetlenítése, az ország érdekeivel egyező fejlesztése, szóval a magyar kereskedelem megalkotása képezte Baross Gábor eszményét és ezt az eszményt, mely eőnyűl helyes bázisa hazánk kereskedelmének megvalósítani kereskedelmünket ugy kifelé irányzásában, mint benső tevékenységében; ugy formailag, mint lényegileg magyar nemzetivé avatni és ezt a hazai érdekeken kívül semmi más érdekeknek alá nem rendelni, missziója a magyar kereskedőknek. Ez Baross hagyta-

Adalék a fiumei székesegyház liturgiai nyelvének történetéhez.

Közlő: FEST ALADÁR.

„Fiume és az uszkokok“ c. tanulmányomban a rendelkezésre álló adatokhoz képest elég bőven tárgyaltam a fiumei káptalani egyház liturgiája történetének egy érdekes epizódját a XVI század végétől, midőn t. i. Sozomeno Claudius, az akkori polai püspök a szláv liturgia helyébe a latint rendelte tenni. (L. 81-85 l.)

E rendelkezésnek akkor nem volt foganatja, mert a városi tanács a püspökben mint velencei alattvalóban ellenségét látta, s néhány megelőző sérelmes intézkedésért erősen duzzogott vele. Azért ellene szegült ez intézkedésnek, melyet tán más időben — s ha esetleg más személytől ered — lehet, örömmel fogadott volna.

Ez a felfogás egyáltalán nem üres szuppozíció. Csak másfél századdal kell visszamenünk Fiume történetében, hogy e föltevésünket teljes kiterjedésében igazolva lássuk, még pedig a lehető legbiztosabb alakban.

Előre kell bocsátanom, a mi talán nem általánosan ismeretes dolog, hogy a fiumei városi életre vonatkozó legrégebbi följegyzések az ú. n. Liber civiliumban foglaltatnak, mely vegyesen tartalmaz tanácsvezéseket, köz- és magán-szerződéseket, polgári peritéleteket, hűbéri kiváltságokat és rendeleteket. E följegyzések egy vasos folió kötetet főltenek meg s 1436-tól 1461-ig terjednek.

Ebben a nevezetes okmánytárban az 1443-ik évnél ott találjuk a 156-ik lapon a következő tanácsvezést (nagyobb hitelesség okáért latin eredetijében is ideiktatom, egész terjedelmében):

Die XXVIII mensis decembris, In terra Fluminis Sancti Viti, in statione metropolitani infrascripti. Per spectabilem ac generosum virum dominum Jacobum Rawnacher honorabilem capitaneum, venerandum virum dominum presbyterum Mattheum arcidiaconum et plebanum, dominum Mattheum quondam Donati, dominum Stefanum Blasinih honorabiles iudices dicte terre Fluminis, iudicem Ambrosium, iudicem Stefanum Rusevich, iudicem Maurum Vidonich, iudicem Cosmam Radolich, iudicem Vitum quondam Matehi, iudicem Nicolaum Nicolich, iudicem Tonsam quondam Nicole consiliarios dicte terre Fluminis capta fuit pars infrascripti tenoris.

Videlicet quod omnes unanimiter toto posse laborare debeant, quod litera latina debeat esse in ecclesia Sancte Marie dicte terre Fluminis et in capitulo, et quod aliquis ipsorum non contradicat nec huic rei erit inquam contrarius per iramentum quod Magnifico domino nostro et dicte terre Fluminis fecerunt.

E végzés tehát 1443 december 29-én hozott, a városi jegyző házában. Jelen voltak: Rawnacher Jakab városkapitánya (ki Fiumét akkori földesura, Walsee Rambert gróf nevében kormányozta), Máté főesperes és városi plébános, mint a káptalan feje, Donát fia Máté és Blasinih István városi bírák, és hét városi tanácsos: Ambróz, Rusevich István, Vidonich Mór, Radolich Kozma, Máté fia Vida, Mikolich Miklós és Miklós fia Tonsa. A végzés magyarul következőleg hangzik:

„Mindnyájan egy értelemmel teljes erejükből azon lesznek, hogy a fiumei Szent Márta templomának (ez épen a duomo) s a káptalanban is latin legyen a nyelve; ennek a dolognak senki közülök ellene ne szóljon, sem soha ellene ne tegyen, azon esküvel fogva, melyet nagyságos urunknak, Fiume földesurá-

nak (az említett Walsee Rambert grófnak) tettek.

Ime, a latin nyelv behozatalának kérdése a fiumei egyházba aktuális volt már 450 évvel ezelőtt! A közlött szövegből nyilván kitűnik, hogy a hozott határozat megfelel Fiume akkori földesura ohájának, aki az időben alkalmassint a községgel együtt gyakorolta a patronatus jogát: máskülönben oly végzésre aligha lett volna szükség. Látjuk, hogy a kisdud községi tanács valóságos lelkesedéssel karolja fel ez ügyet.

Hogy milyen további lépések történtek ez irányban, azt Fiume történetírásának embrionális állapota mellett eddig még nem tudjuk. 1461-ig e tárgy nem merül fel többé a tanácsüléseken; azontúl pedig 1593-ig óriási házag tárog a városi tanács jegyzőkönyveiben. Azonban, amint láttuk, e tárgy iránt maga a földesúr, Walsee Rambert gróf is melegen érdeklődött. Nem lehetetlen, hogy a további lépéseket ő tette meg a polai püspöknél, kinek hatósága akkor Fiuméra is kiterjedt. Innen az ügynek természetesen a pápai curia elé kellett kerülnie.

Nem szabad elfelednünk, hogy a szóban forgó 1443-ik év a kereszténységnek egyik legmozgalmasabb éve, melyben a szent szék sokkal fontosabb

téka és az ő alkotásainak becsese maradványai ezen hagyatékok hasznosításától és főtartásától függ.

Az államsegélyben részesülő hajójáratok forgalmi eredménye.

Az Adria magyar kir. tengerhajózári társaság.

Az Adria magyar kir. tengerhajózári társaság a f. évi április havi hajó- és áruforgalma a következő volt:

Érkezett részére Fiuméba 3 gőzös Liverpoolból, 2 Londonból, 1 Leifhólmból, 1 Glasgowból, 1 Hullból, 1 Rouenből, 1 Bordeauxból, 1 Hamburgból, 1 Tunisból, 1 Braziliából, összesen 13 gőzös.

Elindított pedig Fiuméből szintén 13 Adria-gőzös, köztük 5 Liverpoolba, 2 Londonba, 1 Hullba, 1 Glasgowba, 1 Rouenba, 1 Barcelona Rouenba, 1 Bordeauxba, 1 Tunisba, 1 Hamburgba és 1 Braziliába.

Az ezen gőzösök által eszközölt áruforgalom a következő volt:

Behozatott Fiuméba: Triestből 258 q., Bariából 2260.30 q., Messinából 320.80 q., Cataniából 150 q., Maltából 261 q., Rouenből 15 q., Antwerpenből 2011.90 q., Hamburgból 680.40 q., Londonból 247.40 q., Liverpoolból 1841.60 q., Glasgowból 2562 q., Hullból 264.70 q., Cardiffból 5156.20 q., összesen 16029.30 q.

Kivitelett ellenben Fiuméből: Bariába 2243.10 q., Messinába 640 q., Cataniába 1210 q., Maltába 971.80 q., Tunisba 329.30 q., Genuába 5 q., Marseillebe, 1933 q., Barcelonába 1000.10 q., Valenciába 100.50 q., Algierba 292.39 q., Gibraltárba 562.40 q., Bordeauxba 9770 q., Rouenba 28072.40 q., Antwerpenbe 90 q., Rotterdamba 139.20 q., Hamburgba 94.20 q., Londonba 1700.70 q., Glasgowba 8455.40 q., Hullba 3485.80 q., Pernambucoba 455.90 q., Bahiába 3616.80 q., Rio de Janeiróba 1132.30 q., Santosba 3084.10 q., más délamerikai kikötőkbe 1715.70 q., összesen 96289.30 q.

A kivitt áruk közt 61071 q. liszt szerepel, melyből 52096.80 q. nyugot-európai, 8974.20 q. pedig délamerikai kikötőkbe irányult.

fiumei-anconai járatok.

A fiumei-anconai gőzhajójáratok a f. é. áprilishavi forgalma a következő volt:

sabb ügyek vonhatták el ilyen kisebb jelentőségű kérdésektől. Épp ez évben intézte Hunyady János diadalmas hadjáratát (az ú. n. hosszú hadjáratot) Törökország ellen, öt győzelmes ütközet után előnyömlő egész a balkáni szorosokig. E diadalmak az egész keresztény világot lázba ejtették. A pápa maga egy nagy kereszties háborút akart létesíteni, melynek a törökök teljes kiűzésével kell vala végeznie, s e célból pápai követként elküldi Magyarországra Cesarini bíborost. Így a fiumei egyház nyelvi ügye könnyen háttérbe szorulhatott.

Ha egyáltalán van valami nyoma e kérdésnek a vatikáni levéltárban, úgy méltán reménykedhetünk abban, hogy nem sok idő múlva napfényre kerülhet. Tudjuk, mily szakavatott buzgalommal kutatja ép ez időben a vatikáni levéltár hazánkra vonatkozó kincseit Fraknói Vilmos, tudós főpapunk: ha tehát sikerülne az ő figyelmét e kérdésre felhívni, egyáltalán nem látszik kizártnak a lehetőség, hogy az így további fejlődésére nézve újabb adatok birtokába jussunk.

Hogy a fiumei liturgia kérdése ezentúl sem szűnt meg az egyházi köröket foglalkoztatni, abból is kitetszik, hogy 1593-ban, tehát ép 150 év múlva, változott hangulat és körülmények mellett, maga a megyés püspök veti fel újra.

Pest Aladár.

Kivitel Fiuméből Anconába: 88.37 q. gép 106.40 q. acél 2516.50 q. nyers cukor, 1 q. keményítő, 8.36 q. butor, 2 q. ruha, 9 q. evező, 202.16 q. ásványviz, 300 q. liszt, 0.42 q. só, 102.36 q. papír, 101.46 q. tengeri, 3 q. bab és 1 db. ló, összesen 3166.03 quint.

Behozatal Anconából Fiuméba: 100 q. boiseprű, 31.10 q. börök, 200 q. épületfa, 50.78 q. babér, 12.62 q. sajt, 74.81 q. hagyma, 0.42 q. könyv, 13.45 q. borsó 1.01 q. zsák, összesen 491.75 q.

Az 1891 évi április havi forgalomhoz hasonlítva a forgalom 3,219.49 q. val emelkedett.

Személy szállított: Fiuméből Anconába 109 Anconából Fiuméba 101 összesen 210 vagyis 58-al több mint múlt évi április hónap.

Fiume 1992 évi január-március havi tengeri áruforgalma a következő képet tünteti elő:

Behozatal	
1892. I. évszázadban	1891. I. évszázadban
668,557.6 q.	631,953.7 q.
208,787 n. ^o	245,830 n. ^o
1591.2 m. ³	3021.5 m. ³
Kivitel	
645,225.2 q.	638,618.9 q.
10,995.318 n. ^o	10,390,518 n. ^o
7971.0 m. ³	10238.9 m. ³

Az év első két havában beállt kereskedelmi pangás f. évi március hónapban még fokozódott, minél fogva a múlt évvel szemben mutatkozó forgalmi hiány szintén növekedett.

Mig e behozatal csak a súly szerint számított czikknekul haladja meg a múlt évi hasonló behozatalt, addig a kivitel ugy súly mint darab és köbméter szerint számított tárgyai szkkal csekélyebb mennyiségben kerültek kivitelre.

A liszt kivitel egymaga 94,288.9 q.-nyi hiánylatot tüntet fel. De a pangás a faneműek kivitelénél is nyilvánul, s lezárt név szerint a dongakivitel 7,383.247 darabbal, a deszka kivitel 38,073 darabbal stb.

A fiumei kikötő fontosabb áruinak forgalma

(Szarmazási és rendeltetési hely szerint kitüntetve.)

1892 május hó 3—9-ig.

Behozatal vasuton Fiuméba

Buza: Sárobgárd 430, Sziszek 360, Bátó 110 összesen 900 qu.

Tengeri: Sárobgárd 405, Pécs 301, Simontornya 1210, Pincehely 1101, Hatvan 100, Mitrovics 100, Kaposvár 303, Dombóvár 1204, Kisújszállás 407, Novska 503, Sárosd 449, Kétegyháza 701, N. Militics 104, Ruma 817, Vinkovce 706, Batasek 504, Oriovacz 418, Vukovár 200, Brod 203, Jassenovaz 200, India 102, Sziszek 409, Putince 204, Uj Gradisca 202, Daboj 204, N. Dorogh 100, Kaposvár 300, Mikanovci 300, Dárda 200 összesen 11854 qu.

Arpa: Banjaluka 100 qu.

Zab: Sárobgárd 101 qu.

Liszt: Budapest 1037, Hatvan 603, Sziszek 100, N. Kikinda 310, Eszék 160, Arad 500, Szeged 1230, Verbászkula 105, összesen 13978 qu.

Gyarmatárú:

Cukor: Sránj 54 qu.

Faneműek:

Donga: Novimarov 1077, Sziszek 1067, Budapest 300, Lekenik 294, Pricdor 507, Nisch 708, Uj Gradisca 2225, Zágráb 200 összesen 6288 qu.

Épületfa: Bares 4335, Bpest 605, Zdeniza 300, Kaproncza 100, Novi 405 összesen 5545 qu.

Deszka: Adelsberg 101, Franzdorf 202, Bares 912, Dornegg 200, Berlin III, Verbosko 326, Delnice 101, Belincz 510 Ogulin 1618, Novska 100, Gorica 100 Z. Bistrica 110, Gomirje 105, S. Paul 100, Loits 159 összesen 4745 qu.

Behozatal tengeren Fiuméba.

Kávé: Triest 65.6 Indiából 522, összesen 587.6 qu.

Déligyümölcs: Triest 60 qu.

Rizs: Olaszország 120, Belföld 33 összesen 153 qu.

Olaj: Angliából 102, Belföld 178 összesen 280 qu.

Bor: Dalmácia 3984, Olaszország 1.9 összesen 3985.9 qu.

Ásvány: Olaszország 2840 qu.

Köszén: Anglia 7132.8, Belföld 3210 összesen 10342.8 qu.

Bőr és bőrök: Anglia 48.1, Olaszország 3.6, Belföld 70 összesen 121.6 qu.

Kőolaj: Batoumból 20780 qu. Philadelphia 9300 összesen 30080 qu.

Dohány: Törökországból 108.1 qu.

Tégla: Olaszország 4470 qu.

Gyümölcs: Belföld 170 qu.

Kivitel tengeren Fiuméből

Buza: Belföldre 541

Arpa: Belföld 165, Franciaország 32

Tengeri: Belföld 4606 Olaszország

Rizs: Belföld 660 qu.

Liszt: Belföld 2633, Anglia 4272, Franciaországba 13400 összesen 19395 qu.

Burgonya: Belföldre 305.8 qu.

Cserzőanyag: Anchiába 1400 qu.

Ásvány: Anglia 94.8, Belföld 38, összesen 132.8 qu.

Vegyszerek: Anglia 225, Spanyolországba 9, Görögország 23.5, Olaszország 27, Belföld 58 összesen 342.5 qu.

Cellulosa: Anglia 55 Spanyolországba 32.5, Olaszországba 209.5 összesen 586 qu.

Papír: Anglia 52.3 Törökország 27.8 Belföld 18.2 összesen 98.2 qu.

Mag: Spanyolországba 100.5 qu.

Bőr és bőrök: Belföld 38.9 qu.

Donga: Belföld 80255, Franciaország 423820 összesen 504075 drb.

Cserfa: Spanyolországba 31.8 m. Anglia 200, összesen 231.8 m.³

Atalfa: Spanyolországba 35.3, Olaszország 30, összesen 65.3 m³.

Fiumei ügyek a magyar országgyűlésen.

A képviselőház elnöke báró Bánffy Dezső, e hó 16 kán mutatta be a háznak a fiumei kézműves mesterek és iparosok kérvényét válságos helyzetük javítása iránt, továbbá a fiumei m. kir. állami polgári iskola kérvényét.

Helji és különféle hírek.

A koronázás jubileuma Fiumében. Ő Felseje a király koronázatása huszonötödik évfordulójának méltó megünneplése alkalmából Ciotta polgármester a következő felhívást bocsátotta ki a város közönségéhez

Felhívás

Ez évi június hó 8-án lesz huszonöt éve annak, hogy ő eszászari és királyi Felseje

I. FERENCZ JÓZSEF

Budapesten a szent István koronájával megkoronáztatott.

Ezen nagy jelentőségű nap méltó megünneplésére nézve a városi hatóság egy ünnepi programot állapított meg, mely legközelebb közzé fog tétetni.

Hogy ezen emlék ünnepnapon a hazafiai lelkesedés tüntetése minél fényesebben nyilvánuljon, felkérem a város polgárait, hogy e napon a város fedésítése és kivilágításában tehetségeik szerint részt vegyenek.

Polgártársak!

Nem késtem, hogy szeretett királyunk alkotmányos érzelmeinek és a városunk iránt állandóan tanúsított kegyességének valamint ama fontos körülménynek tekintetbe vételével hogy városunk ezen időről nyerte vissza mint Magyarország-hoz csatolt corpus separatum-ot megillető nyilvános jogait, követni fogják felhívásomat, hogy ezen a hazab és városunk történetére nézve oly nevezetes nap méltóan megünnepelessék.

a Podesta.

Gróf Batthyány Lajos kormányzónk a fiumei tanintézetekben. Gróf Batthyány Lajos kormányzó, Dr. Berg-hoffer József gimnáziumi igazgató kir. tanfelügyelő, továbbá de Domini Vince a városi iskolai tanács elnöke és Dalmartello Artur tanfelügyelő kíséretében a hét folyamán Fiume összes állami, városi és alközségi intézeteit meglátogatta. A kormányzó minden egyes intézetben huzamosabb időt töltött sorba látogatta az egyes osztályokat mindenütt meghallgatta az előadás menetét, s tüzetesen meg szemlélte az intézetek észszerű beosztását és berendezését. A kormányzó távazáskor az illető intézetek vezetőinek s ugyszintén az egyes tanárok és tanítóknak a legnagyobb megelégedés nyilatkozata.

Gróf Zichy Agost Fiumében. Gróf Zichy Agost volt fiumei kormányzó, mint megbízható forrásból értesülünk, gróf Bismarck esküvőjére nejevel szül. Wimpfler Hedvig grófnővel szintén Fiuméba érkezik.

Gyászistenisztelet Baross Gábor-ért. Tegnap délelőtt 10 órakor tartották meg Baross Gábor kereskedelmi miniszter lelkiüdvéért az ünnepélyes gyászisteniszteletet a fiumei főszékesegyházban. A tágas templomot erre az alkalomra gyászpompával ékesítették fel. — A szentély falai: oszlopi, ugyszintén a korus helyisége is egészen be voltak borítva gyászleppellel, a templom hajójában pedig 45 egő gyartya közt emelkedett a díszes katalak melynek elő részén a legfelső lépcső soron egy nagy babér koszorú volt elhelyezve. A templom terén már jóval a gyászistenisztelet előtt nagy néptömeg gyűlt össze.

Az ünnepélyes gyászisteniszteleten, melyen dr. Bedini Kajetan Fiume prépost plébánosa fényes segédlettel celebrált, jelen voltak gróf Batthyány Lajos kormányzó és Ciotta polgármester vezetése alatt az összes állami és városi hatóságok testületi tagjai; továbbá megjelentek a helyben székelt 79 sz. Jella-őc ezred tisztikara Ivanossich ezredese élükön, a m. kir. honvédség Liszkai honvéd századosossal, a cs. és kir. haditengerészeti akadémia, a tengerészeti hadkiegészítő parancsnokság, térparancsnokság s az összes társulatok egyletek stb. testületileg.

Az ünnepélyes gyászmise végeztével a papság a katalakot körülvérv azt bezenelték s ezzel a gyászistenisztelet 11 órakor véget ért.

Bismarck Herbert gróf esküvője. A bécsi lapok, s ennek nyomára hazai sajtó ama hírt, hogy Bismarck Herbert gróf esküvője Hoyos Margit grófnővel Bécsben fog megtartatni, ma már teljesen alaptalannak mondhatjuk, Bismarck gróf esküvője, tekintve az előkészületeket is, minden kétséget kizárólag d. f. évi június hó 22 kén Fiumében fog megtartatni. A nagyszámú meghívott vendégek elhelyezésére az előkészületek nemsokára megkezdődnek. — Az öreg Bismarck herceg szintén jelen lesz fia esküvőjén.

Baross Gábor s egy fiumei nagykereskedő. Nem a kiméltenség fejezete alá esik, sőt ellenkezőleg Baross kedélyes doigaihoz tartozik, de mert szintén egy ilyen üzleti tanácskozás alkalmával történt, emondjuk a következő esetet:

Neuberger Felix, ismert felső-magyarországi és néhány évvel ezelőtt Fiuméba telepedett fa nagykereskedő N. Ignác kuriai bíró édesatyja, sok ezer waggonra rogo fájának vasuti szállítására nézve könnyítéseket kért a minisztertől. Hogy van az, kérdezte a miniszter N.-től, ki nem egészen folyékonyan beszélt magyarul, hogy ön nem bírja teljesen a magyar nyelvet? „Én, kérem kegyelmes ur, felelé kérdézt, még a régibb kereskedői generációból való vagyok, már a gyermekeim azonban teljes magyarok. . . . Kérni is bátorokodtam volna excellenciádat, engedné meg, hogy németül adhasam elő kérelmet. . . .” „Már én pedig németül nem szeretek beszélni, felelé a miniszter, hanem tudja mit, kedves N.

hisz földi kedvezményre adassanak.

Érettségizési hírek. Állami érettségizés. 19. 20. helyi érettségizés. Hó 9-kén.

Adományszámok. Igazgatóságok részéről intézet állami kerítés.

A fiumi hyány. Lajos nyozott, s pító tagjai.

Öltár. Pechlin nem plom ujon nap délelőtnél. A f. sőt dr. Begezni. Az tesülünk je kormányzórosi hatóság.

Liedl F. dapesti ki. Denk Ida vészno kü. én a „Soc. díszes nagy adott. — sort a köz végig. Elő került sor asszony ki második sz. dű hangve gara volt, ben alkalms hetségés.

Liedl b. technikai n fogva tartó harmadik asszony H. javul, Pade nyi Ernő mekművével el hatását vészno, a ne érzést telével akk szünni nem műseron I. mes dallar heletszerű e darabok hítású virág sor utolsó s ja és Wie melyeket L. detiséggel e a közönség.

A Feni. Giacinto lo. bate on este. erte vigjáté.

A jól szer. sal bizonyít megfeleit. Legközele mondó Ga. Ottolenghi kerülnek s. 30 kr, ülőh páholy 1 fr.

Mária D. hajókormá. legutóbbi sz. ta magára József főher. a másik m. tünteti föl. egy tengeri gyarabb fől. magyar csal. fiumei pom. szerű villáj. élet ártatlan tartózkodás.

hisz földiek vagyunk, beszéljünk állami kedvezményeken kívül és mily időtartamra adassanak meg a külön kedvezmények.

Érettségi vizsgálatok a m. kir. állami főgimnáziumban. A fumei magy. kir. állami főgimnáziumban az írásbeli érettségi vizsgálatok a f. hó 16, 17, 18, 19, 20 és 21-én tartották meg; a szóbeli érettségi vizsgálatok a f. évi június hó 9-én fogtak megtartatni.

Adomány. Gróf Batthyány Lajos kormányzó a fumei állami főgimnázium igazgatóságához a szegény sorsú tanuló részére 50 főt juttatott, hogy az intézet által az e hó végén rendezendő tengeri kiránduláson ezek is résztvehessenek.

A fumei daloskör javára gróf Batthyány Lajos kormányzó 50 főt adományozott, s egy egyidejűleg a körnek alapító tagjává lett.

Oltár felszentelés. A plassei alközség Pechlin nevű falujában, a S. Elena templom ujonnan készült oltárját ma vasárnap délelőtt fogják ünnepélyesen felszentelni. A felszentelést és az első szent misét dr. Bedini prépost plébános fogja végzen. Az ünnepélyes aktuson, mint értesülünk jelen lesz Batthyány Lajos gróf kormányzó Ciotta polgármester és a városi hatóság képviselői is.

Liedl Ferenc hegedűművész a budapesti kir. opera szolistája, Doroszlai Denk Ida asszony fumei zongora művésznő közreműködésével a f. hó 17-én a „Società Filarmonico Drammatica” díszes nagytermében érdekes hangversenyt adott. — A gondosan összeállított műsort a közönség nagy élvezettel hallgatta végig. Először Schuman Aufschwung-ja került sorra, melyet Doroszlai Denk Ida asszony kifejlett technikával adott elő. A második szám Wieniawsky D mol hegedű hangversenye — *romance* és a la zingara volt, mely darab minden tekintetben alkalmas arra, hogy egy művész tehetségét és ambícióját próbára tegye.

Liedl bravourral győzte le a mű sok technikai nehézségét s játékaival teljesen fogva tartotta a közönség figyelmét. A harmadik pontban Doroszlai Denk Ida asszony Henselt egynehéz kivitelű etude-jával, Paderewsky Minuetto-jával és Lányi Ernő Serenade hongroise című remekművével lépett elő s nem tévesztette el hatását a közönségre: A zenialis művésznő, a brillans technikát és finom zenei érzést követelő darab ragyogó kivitelével akkora tetszés zajt kellett, hogy a szűni nem akaró „hogy voltra” ráadásul műsoron kívül Delibes nek igen kellemes dallamú Valce lent-jét játszotta, leheletszerű finomsággal. A művésznőnek e darabok előadása után egy remek kiállítás virágcsokrot nyújtottak át. A műsor utolsó száma Sarasate cigány ábrándja és Wieniawsky bájos legendája volt, melyeket Liedl hegedűművész ritka erettséggel és oly hűtással adott elő, mely a közönséget ismételt tapsokra ragadta.

A Fenice nyári zinkörben. Gallina Giacinto lovag szintársulata tegnap szombaton este *Zente refada* és *Le bronze coperte* vigjátékokkal kezdte meg működését. A jól szervezett társulat az első előadásal bizonyítékát adta képességének s teljesen megtele a közönség várakozásának. Legközelebb *Serenissima e Fora del mondo* Gallinatól, *Ancora in Pietura* Ottolenghitől és Sarfatti II *Minuetto*-ja kerülnek színre. Beléptijegy felszintre 30 kr, ülőhely 30 kr, karzati jegy 20 kr, páholy 1 frt.

Mária Dorotya főhercegnő, mint hajókörmányos. A „Vasárnapi Ujság” legutóbbi számában két érdekes kép vona magára figyelmünket. Az egyik kép József főherceget és családját ábrázolja a másik Mária Dorotya főhercegnőt tünteti föl a „Deli” gőzös fedélzetén, egy tengeri kirándulás alatt. A legmagyarabb főherceg és egész szíve szerint magyar családjá az év egy részét rendszeren fumei pompás parkja közepett fekvő egyszerű villájában tölti s a kedélyes családi élet ártatlan mulatozásai között, melyek a *partókodás* idejét betöltik, nem utolsó

helyet foglalnak el a Quarnero sötéték vizeire való kirándulásokat az a körül-mény, hogy a vidor kedélyű Mária Dorotya főhercegnő nagy kedvelője a tengerészet sportjának, s mint ilyen, nem egyszer merész harezot viv a bőra nem épen szelid rohamaival s az így fölkor-bácsolt tenger csapkodó hullámaival, maga állván a kormány keréknel.

E kirándulások rendszeren a szép karsú *Deli* yachton szoktak történni s e sorok írója, oly szerencsés volt, hogy egyik áprilisi napon a „Radetzky” hadi gőzös megsejmelésére mentében a hat evező matroz által hajtott birkájáról a közelből szemlélhette s az így fölkor-bácsolt tenger csapkodó hullámaival, maga állván a kormány keréknel.

A képek József főherceg Fensége engedély: folytán Petrak A. kir. hajógépész pillanatnyi fényképei után készültek. Egyiken csupán Mária Dorotya főhercegnő látható, a mint a kormány kerekét fogja jobb kezével s mosolyogva tekint jó-ságos szemével a elől ülő nézőre, másik az egész főhercegi családot tünteti fel, a yacht orrán csoportosulva; közbülső Klotild főhercegnő, tőle jobbra Mária Dorotya főhercegnő, mögöttük áll a két fiatal főherceg s legfelül és leghátul magaslik maga a fenséges férj és atya, fölnyújtott jobb kezével egy vitorlakötélre fogóva, Klotild főhercegnőtől balra udvarhölgye Sztaray grófnő foglal helyet. — A műkedvelő fényképész által készített képek a boldog, vidor családi élet megkapó jeleneteiként hatnak a nézőre s mint a főhercegtől és fenséges családjának tagjaitól már megszoktuk: ez esetben is a jötevésnek szolgálnak, mert a főherceg engedélyével a fumei jötekony intézetek javára árusítják el e képeket.

Bankett az Adriatársulat igazgatója tiszteletére. *Kuranda* Emil az Adria magyar kir. tengerhajózási részvénytársaság vezérigazgatójának névnapja alkalmából barátai és tisztelői díszes bankettet rendeztek e hó 17-én Abbaziában. Az ünnepelt vezérigazgatóra számos föl-köszöntőt mondtak. Részünkről is ő-szinte szívvel járulunk ez üdvökvánatokhoz, s ohajtva, hogy a kitűnő vezérigazgató még nagyon sokáig álljon az Adria ügyeinek az élén.

Adria hajók forgalma. A „Jókai” gőzös Francisz kapitánnyal e hó 15-én Oranba; a „Tibor” Volani kapitánnyal ugyancsak e napon Rouenba érkezett, a „Zichy” gőzös e hó 16-án Kutnich kapitánnyal Bordeauxból Cardifba el-indult.

Eljegyzés. Ramann Edea fumei vegy-intézet aszistense jegyet váltott Giske Károly vegyintézeti igazgató kedves leányával Emma kisasszonnyal. Részünkről is a legteljesebb boldogságot kívánjuk az eljegyzéshez.

A fumei tengerészeti segélyalap központi bizottságának rendszeres évi ülése f. évi június hó 27-én fog a m. kir. tengerészeti hatóságnál megtartatni.

A pesti magyar kereskedelmi bank vezérigazgatóját, *Lánczy* Leót a közgazdasági és kereskedelmi érdekek előmozdítása körül évek során át kifejtett sikeres működése elismerésül ő felsége a harmadosztályú vaskorona-renddel tüntette ki.

A hadihajók gyakorlata az idén július elsőjén kezdődik és augusztus közepéig fog tartani. A gyakorlaton részt vesz a jelenleg Fazana előtt horgonyzó hajóraj a következő hajókkal: Rudolf trónörökös, Stefánia, Ferencz József, Custozza, Don Juan és a Miksa eszár. A gyakorlatokhoz Sterneck báró tenger-nagy is elmegy a Pelikan hajóval.

Kereskedelmi hírek.

Kivitel Algirba. Algirból vett értesülés szerint ott kedvezők a konjunkturák közönséges és kristálylámpaüvegekre 8, 10, 12, 14, méretűek, továbbá nagy üvegekkél (18”) ellátott lámpák üvegeire. Ezeket a lámpaüvegeket az elzászi

Saint-Louis huta az új vámtarifa daczára is importálja és továbbra is versenyez velük a francia gyárakkal. Lehetséges volna 1/2 Mouslin-Bordeaux és ürmőspoharakkal is üzletet csinálni, ha a magyar gyárak versenyezni tudnak a nevezett elzászi gyárral.

Franciaország borbeviteléhez ebben rendkívül nagy mérvet ölt. Közel 5 millió hl-t vittek be az 1892. év első énegyedében, mi a mult év hasonszakának beviteléhez hasonlítva, mintegy 1 1/2 millió hl. emelkedést mutat. A bevételben Magyarország is részes, de csak aránylag igen csekély mennyiségben.

Brazíliai kávépiac Közlebb említettük, hogy az osztrák kereskedelmiügyi miniszter intézkedése folytán rio de Janeiroi konzulátusunk a bécsi keresk. kamarának a brazíliai kávépiacról rendszeres havi tudósításokat fog küldeni. Az első ilyenmü tudósítást, melyet most kapott meg a bécsi kamara, az alábbiakban közöljük: „A brazíliai kávépiac helyzete általában kielégítően alakul. A mult 1891. és 1892-ik évi termésből az összes hozatalok eddig mintegy 3,500,000 zsákra rúgnak. A minőség közepes. Fium áru majdnem teljesen hiányzik és aránylag igen drága. Az 1891/92-iki termésből a készlet 7—800,000 zsákot tesz ki. A jövő, 1892/92-ik évi termésről a vélemények még igen elütők. Az itteni kávébizományosok a termést 3 millió, kereskedők pedig 4 millió zsákra becsülik. Valószínűleg — mint mindig — az igazság itt is a közepen van és így az eredmény 3 1/4—3 3/4 millió zsákra tehető. Az első szállítványokat az új termésből május hó elejére várják.”

Cseretlen bőröknek Olaszországba való kivitele. Az olasz kir. belügy-minister 1888. május 8-án 7. sz. a. kelt rendelete szerint a cseretlen bőröknek a földközi- és az adriai tenger mentén fekvő bármely nem olasz kikötőből Olaszországba való bevitelére csak oly feltétel mellett engedtetett meg, ha azok az illető kikötő helyi hatósága által kiállított és az ott székelő olasz konzulátum vagy konzuli ügynökség által látta-mozott származási bizonyítvánnyal vannak ellátva.

A cs. és kir. közös külügyminis-ter mult évi december hó 23-án 2240/10 sz. a. kelt rendeletével a fentebbi intézkedést részben hatályon kívül helyezte, a mennyiben azon kötelezettséget, hogy a szóban levő származási bizonylatok az olasz konzuli látta-mozással is ellátandók, megszüntette.

Elhez képest tehát elegendő, ha az osztrák és magyar-kikötőkből Olaszországba tengeren vitt cseretlen bőrök-höz megfelelően kiállított származási bizonylatok mellékeltenek a nélkül, hogy azoknak külön olasz konzuli látta-mozása megkivántatnék.

Az Olaszország és Svajcz közötti kereskedelmi szerződés megkötése, mint hírlék, már a közelben válható, f. évi július 1-ével lenne életbe léptetve.

Övintézkedések a sárgaláz ellen. Az osztrák kereskedelmi miniszter fölhatalmazta a Lloyd-társaságot, hogy a Brazília-ba elindult „Polluce” Lloyd-gőzös ne érintse Santost, ha a sárgaláz ott még mindig nagy mértékben uralkodik.

Az osztrák Lloyd gőzhajózási társaság 1892 márczius havi bevétele 139774 teng. mértföld befutása után 631031 frt volt, mely összeg az 1891 év márczius havi (128732 teng. mértföld után 646168 frt) bevétellel szemben 11042 teng. mértföldnyi többlet futás mellett, 15137 frtnyi kevesbletet tüntet elő.

A folyó évi első év negyed bevétele 395,400 teng. mértföld mellett 1,673,052 frt. volt, mely a mult év hasonló időszak (375958 teng. mértföld befutása mellett 1746065 frt) bevétellel szemben 19442 mértföld többlet futás mellett 73013 frtnyi kevesbletet tüntet elő.

Osztrák - magyar közszénforgalom. (Zsolna - Pozsony, Lundenburg - Marchenegg, illetve Lundenburg-Bécsen

át: A f. évi április hó 10-ikétől érvényes 3 füzet kivételes díjszabás k. oldalán foglalt, az osztrái közszénterület összes bányából illetve Coaks-kemence állomásairól, továbbá Máhrsch Ostrau, Hruschau Szcakova és Trebinia állomásokról Sopron cs. kir. szab. déli vasúttársaság állomására szóló díjtételek, valamint ezen kivételes díjszabás 17. oldalán IV. alatt felsorolt kilométer távolságok a Sopron-győr-sopron-ebnfur-ti vasút állomására rendelt ásványszén coaks- és szénválogatás küldeményekre nézve is érvényesek.

Irodalom és művészet

Baross Gabor dicső emlékéhez méltóan jelent meg a „Magyar Geniusz” 20-ik száma mely jobbadán az elhunyt nagy államférfi emlékeztetőnek van szentelve. Bemutatja Barossnak igen sikerült arcképet a kereskedelem, ipar- és közlekedésügyi jelvényeivel, melyekhez Radó Antal irt hangulatos és meglható költeményt. Igen érdekes azon két fényképfelvétel is, melyek egyike azon jelenet ábrázolja, midőn Baross kíséretével megtekintti a Vaskapu munkálatait, a másik fényképfelvétel pedig a szombathelyi vasút megnyitását. A „Magyar Geniusz” hozzá továbbá Baross szüleinek arcképet, Baross családja körében, a mint kis gyermekeivel enyeleg. Bemutatja Baross szíflő-házat s egy részletet azon kis falnocskból, mely a feledhetlen államférfiut adta a hazának. Sikerült képek továbbá: „Baross a miniszteri székből”, „Baross a temesvári kiállításán”, „Baross a kis Gabival”, „Baross a ravatalon”, „a gyászmenet esőben”, „részlet körúton”. A felsorolt remek illusztrációkon kívül közli Baross autogrammfait s egy emelkedett gondolkodásu, igazán szép nekrológus dr. Nagy Sándor országgyűlési képviselőtől.

E számban ragyogtatja meg remek tollát dr. *Dóczy Lajos* is, a ki szellemes nyelvészeti csavagést irt a „Hát” szócskáról.

A „Magyar Geniusz” előfizetési ára egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 60 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Kerepesi-út 14.

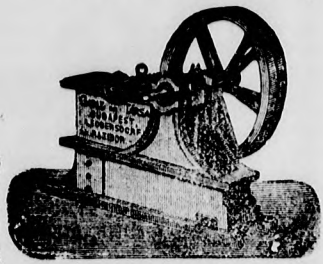
A „Magyar Salon” májusi füzeté e-legáns kiállításban több színes nyomásu képpel jelent meg. Első czikke a löversenyekről foglalkozik s Goró Lajos illusztrálta. Egy nagy arcképcsoport az Otthon irói kör 77 tagját tünteti fel. — Ezek néhány sort is irtak. A királyné korfői palotájáról szintén több képet találunk. Rákosi Viktor regényt kezd Téli rege cím alatt, melyhez Goró színet illusztrációkat készített. Elbeszélést irtak még a füzetbe Tutsék Anna, Tolnai Lajos, Borostyáni Nándor, Verseket Endrődi Sándor, Torkos László, Déri Gyula, Hentaller Lajos a szabadságharc dalairól, gróf Keglevich István, Duse Eleonóról irtak. — Jakab Elek a magyar királyné koronázási történetét mondja el.

A „Vasárnapi Ujság” május 8-iki száma a következő tartalommal jelent meg: „Zalka János, győri megyés püspök.” (Arcképpel és a győri püspöki székesegyház és a püspökvár képeivel). Költemények: „Csak a napot.” Igmándi Miklóstól. — „Vándorol a bárányfelhő.” „Hegedű szól.” Zoltán Vilmostól. — „Sárgalt a lomb.” Farkas Sándortól. — „Leányzóktetés akadály nélkül.” Vig elbeszélés. Irtá Zöldi Márton. — „A Fekete-erdőtől a Fekete-tengerig.” — „Az 1892-iki nagy háború.” — „Rhamphisintos király kincstára.” (5 képpel). Elbetzélés Gaisford J. F.-től. — Csernovics Péter (Arcképpel). „Duse Leonora.” Dr. Lázár Bélától. (Arcképpel R. Hirsch Nellitől, és jelmezképpel: Gauthier Margit, Kleopatra és Fedora szerepeiben). — „A keresztények üldözése Khinában.” (Képpel, Khinában készült rajzok után.) Az akadémia nagy kete. — Irodalom és művészet: Közintézetek és egyletek; Máj ujság; Sakkjáték; Képtalány stb. rendszeres heti rovatok.

A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Ujdonságok”-kal együtt 3 frt. — Ugyancsak a Franklin-társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetemutca 4 sz.) megrendelhető a „Képes Naplap” legolcsóbb Ujság a magyar nép számára, félévre 1 frt 20 kr.

Felelős szerkesztő és tulajdonos
Mócs Zsigmond.

Fontos útépitő-válalkozóknak.

Kavicstörő-gépeket,

üti hengereket valamint aprító-gépeket a különféle kő- és földnemű anyagok feldarabolására, — továbbá **OSZTÁLYOZÓ gépeket, fölvonókat** stb. kitűnően készítve gyorsan szállít

GANZ és TÁRSA

vasöntő- és gépgyár részvénytársaság
Budapesten. (4-5)

Bor kivonat.

Kitűnő és egészséges bornak azonnali elkészítéséhez, ajánlom a kipróbált különlegességet. Az így készült bor a valóditól meg nem különböztethető.

2 kilo ára (mely 100 liter bor elkészítéséhez elegendő) 5 ft 50 kr. utasítás a készítésre díjmentesen mellékeltek. A legjobb eredmény, és a gyártmány egészséges tulajdonsága tekintetében jót állók.

Szesz-megtakarítás

Érhető el a pilinkánál az én felülmúlhatlan **erősítő-essenciám** által, mely az italnak kellemes, és sikerült ízt kölcsönöz, e szesz kizárólag nálam kapható.

Ára kilonként 3 ft 50 kr. 600-1000 literig használati utasítás.

E különlegességekből bármennyű **essenciát** ajánlok, **rum, cognac, finom li-**

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

ÁGNES

egyetemi tanár

Ó cs. és lit. fenéce

József főherceg asztalán rendes italul szolgál.

Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

* A bornak színtét nem változtatja. Természetes ízt kölcsönöz a testnek.

a miatt is a vendéglős utaknak kiváló „Spritzer” előnyös szolgálatot tesz.

Ujabbban a homokos talajban termelt savanykás borokhoz kiváló előnyösnek bizonyult az ÁGNES forrás savanyuvize.

Vegyelmezve

Dr. LENGYEL BÉLA

egyetemi tanár

Vannak a bel- és külföld számos orvosi tekintélyei által főleg a lelegési, emésztési, gyűgyeső-szervek hurutos bántalmánál; hatáson gyanítja a Rhachitis, görvélly, veserősszervi-bajokat, epigy használható a tagok eszús bajainál, gyermekkorban, reggali és utolsó gyomorsavany-kezeléshez, fokozza az idegrendszer tevékenységét, gazdag szénhidrátjával, főve ezen által savanyuviz a bekeletesebb irzel bír, borral használva igen nagy keletnek öröme. — Konstantinápolyban, Alexandriában, legkezelebb Finnében is, egy mint hazánkban, általában a kolera megelégésére elleni praeservatív gyűgyeszernek bizonyult.

Priss töltésben az ország minden gyűgyeszer-tárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

ORSZÁGOS FŐRAKTÁR

DESKUTY L.,
cs. és kir. és szerb kir. udvari ásványvíz-szállítónál
BUDAPEST, Erzsébet-ter 8 sz.

körök stb. gyártására, felülmúlhatlan minőségben. A készítéshez szükséges utasítások díjmentesen mellékelve lesznek. **Árjegyzék bérmentve.**

Pollák Fülöp Károly
Esszenciák különlegességi gyára Prágában Megbízható ügynökök keresek.

„ADRIA”

Magyar királyi tenger-hajózási részvénytársaság

1892. május havában az alant felsorolt első osztályú gőzhajók (vagy más póthajók) fognak Fiume, a nyugoteuropai és amerikai kikötők között közlekedni, ha csak rossz időjárás vagy előre nem látható körülmények a meneteket meg nem akadályoznák:

Fiume	Gőzös	1892 május
Liverpool	„Jókai”	1-10
Rotterdam, Amsterdam	„Algerian”	1-10
Hamburg	„Lusitania”	1-10
Bari, Messina, Catania	„Carola”	10
Malta, Tunis	„Adria”	10-20
Gibraltar, Glasgow	„Tarifa”	15-25
Rouen	„Alsatian”	15-25
Liverpool	„Belgravia”	15-25
Liverpool	„Stefanie”	25
New-York	„Szcchény”	21-31
Bárcelona,*)	„Matkovits”	21-31
Tanger,*)	„Szapary”	21-31
Antwerpen	„Sultana”	21-31
Algier,*)	„Palermo”	21-31
London	„Palmyra”	10-20
Hull, Newcastle o/T	„Bassano”	10-20
Liverpool	„Wimstead”	10-20
Hull, Newcastle o/T	„Sparta”	10-20
Tunis, Malta, Catania	„Carola”	21
Messina Bari	„Zichy”	15-25
Bordeaux	„Tibor”	21-31
Rouen	„Tisza”	21-31
Glasgow	„Trinidad”	21-31
Liverpool	„Hidalgo”	21-31
Hull, Newcastle o/T	„Jókai”	25 V-5 VI
Bordeaux	„B. Keményi”	25 V-5 VI
Glasgow		

*) Ha a gőzös indulása előtt 8 nappal Algier vagy Tanger kikötőbe rakományok be nem jelentettek az igazgatóság fenntartja magának a jogot e kikötőt nem érinteni.

**) A gőzös Barcelonán kívül még egy másik spanyol földközi tengeri kikötőt e setleg Cadixot fogja érinteni.

A már életbe léptetett vagy még alkalmazandó vesztégyár intézkedések következtében történhető járat elmaradásért, vagy a fentemlített gőzösek későbbi indulásáért a társaság felelősséget nem vállal.

FIUME, 1892. április hóban.

BATTARA P., könyvnyomdája Fiumében.

Bupapest, Kerepesti- 36. méz

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Sternberg Ármín és testvérei

BUDAPEST, VII. Kerepesti-ut 36.

Szűjt gyártmányú, mindegyenű vonós, verős fa- és rész-fűvő hangszerek és azok kellekei és alkettársai. Mindenem hangszerek és zenélő művek javítása és kihangolása pontossággal eszközöltetik.

Bupapest, Kerepesti- 36. méz

Zongorák javítása és hangolása pontosan eszközöltetik.
Harmonikáról külön árjegyzék kérendő.

Kathreiner's Kneipp-Malz-Kaffee.

A Kathreiner-Kneippféle kitűnő, és az egyszégre nagy hasznú árpakávé kivonat képviselő-ségével Fiume és vidékére Walluschnig A. fiumei kereskedő lett megbíva. E kitűnő kávé, mely iz és illattekintetében a gyarmat kávéval versenyez, kicsinyben, Fiumében a következő kereskedőknél kapható: **Anderle B., Baccarich Antonio, Bas-**

so Francesco, Bastianich M. Bianchi G. Blazerich P. Bolé I., Bwrich Pietro, Cartesio Nicolò, Curti Edoardo, Gatpasi Eugenio, Iellenich S. Mance Giov., Matcovich Antonio, Miculinic Gasparo, Papet M., Penso Giuseppe, Schöttar G., Smoquina G. Panna Felice, Ungar Carlo, Valich A. Vlasich Lorenzo, és Vezzil B.

Ez izletes kávé a fönnevezett kereskedőknél, megizlelés végett kis esomagokban *ingyen* is kapható, mely alkalommal az elkészítésre vonatkozó utasítás is megadatik.

XI évfol
A sz
Szuszal
Előfizet
Egy évre
Félévre
Negyedévre
2 hóra
Külföldre 1 é

1892

Keresk

Napról-nást gyakorta az észak-amerikai óriási mérvű, mely kiválója és az amerikai nemzeti szik a konjunktúra. Az új világtól terjesztő lenyúlózh kedelem e érvénye senny az amerikai piacán mi valószerű termelés, v előállított és még igdig beláth képes megduktumai termények tők ott a nyek ott a találnak. az Amerikádest mind Magyar orkájának n szem elől minden leh arra nézve nyeink és

Hogyan és grófok (A. F.)

A Bathyány ténétében ne Sajátságos hogy jelenleg lentőségű névmanját, amelyője döntő n ak Magyarok E férfi, megörökített volt fia az Mária Terézia cenniumon á dori méltóság testvére, bátyja, volt a nagy kirá későbbi II. J. bizta: horvá országi és b gium teljhata óta) bírodalm Batthyány dornak fia s

*) L. Nagy 241 l.